

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовао комисију Комисију је именовало Наставно-научно веће Филолошког факултета на седници 27. априла 2016. године. 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. Ментор: др Љиљана Марковић, редовни професор, јапанологија, јули 2009. године, Филолошки факултет у Београду 2. др Марина Јовић Ђаловић, доцент, јапанологија, новембар 2011. године, Филолошки факултет у Београду 3. др Данијела Костадиновић, редовни професор, правно-економске науке, мај 2012. године, Учитељски факултет у Београду
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Милица, Предраг, Обреновић 2. Датум рођења, општина, република: 13.07.1980. године, Панчево, Република Србија 3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 10.11.2010. године, Београд, Неке особине каузатива у јапанском језику 4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Наука о језику, Јапанологија
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Карактеризација женских ликова у романима Харукија Муракамија
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графика и сл.
Докторска дисертација мр Милице Обреновић обухвата 186 компјутерски штампаних страница, а подељена је на следећа поглавља: 1. Увод (страна 1–26); 2. Анализа женских ликова кроз романе Харукија Муракамија (страна 27–118); 3. Мотиви и особине заједнички женским ликовима у романима Харукија Муракамија (страна 119–177); 4. Закључак (страна 178–181); Литература (стране 182–186). Списак литературе садржи 66 библиографских јединица. Увод има следећа потпоглавља. 1.1. <i>Значај и актуелност истраживања.</i> У овом делу рада мр Милица Обреновић наводи да се значај и актуелност истраживања огледа у теми мушко-женских односа која одувек интригира и

представља занимљиво поље за вишеслојно приказивање ликова у књижевности, што је случај и са ликовима, нарочито женским, у романима Харукија Муракамија. Она наводи да се целовитост слике о женским ликовима употпуњује приказом наизглед једноставније структуре мушких ликова.

1.2. *Методе, структура и резултати истраживања.* У овом делу кандидат концизно наводи методе које примењује у анализи женских ликова у романима Харукија Муракамија – основним аналитичким и синтетичким методама (анализа – синтеза, апстракција – конкретизација, спецификација – генерализација, дедукција – индукција и аналогичност – компарација), општим научним методама (аналитичко-дедуктивним и компаративним), посебним методама друштвених наука (херменеутици) и на испитивању и анализи садржаја примарне и секундарне грађе, као методе и технике прикупљања података. Структуру и редослед анализе женских ликова конципира према редоследу објављивања романа на јапанском језику, јер на тај начин прати и развој Харукија Муракамија као писца, узимајући притом у обзир романе преведене на српски и босански језик, који су доступни читалачкој публици овог региона. Као резултат истраживања кандидат наводи увиђање специфичности у Муракамијевом начину карактеризације женских ликова и њихових особености.

1.3. *Харуки Мураками, његово стваралаштво, његови ликови, виђени очима њега, других, нас.* У овом делу кандидат представља Харукија Муракамија, његово стваралаштво и његове ликове, онако како их сам писац види, објашњавајући начин на који их гради уз осврт на разговор са интервјуером, кроз који се јасније и разноврсније даје приказ грађења ликова. Такође, кандидат додаје своја запажања о ликовима које Мураками ствара, уопштено, али и кроз конкретне примере неких од ликова. На овај начин, објашњавајући Муракамијево стваралаштво из различитих углова, кандидат пружа лакше разумевање његовог стваралаштва и начина грађења ликова.

1.4. *Дефиниција књижевног лика.* Будући да се кандидат у свом раду бави карактеризацијом женских ликова, као полазиште у својој анализи, а ради лакшег разумевања, наводи дефиницију књижевног лика.

1.5. *Појам емоционалних реакција.* У овом потпоглављу кандидат објашњава појмове емоционалних реакција које дефинише Зоран Миливојевић, а чије присуство или одсуство даље кроз рад уочава код Муракамијевих женских ликова.

1.6. *Појам идентитета.* Имајући у виду да је појам идентитета једно од кључних обележја Муракамијевих женских ликова, кандидат ближе објашњава поменути појам, позивајући се на тумачења Ерика Ериксона, Антонија Д. Смита, Амина Малуфа, Ериха Фрома и Карла Густава Јунга.

1.7. *Појам индивидуације, персоне, маске.* У вези са претходним потпоглављем је и потпоглавље 1.7., у ком кандидат објашњава појмове индивидуације, персоне и маске чије значење и улога у карактеризацији женских ликова у Муракамијевим романима, бивају даље у раду приказани кроз анализу живота ликова, њиховог положаја у друштву и њихове усамљености и отуђености.

1.8. *Појам сна.* У овом потпоглављу кандидат уводи појам сна, као значајан аспект у анализи женских ликова у Муракамијевим романима. Кандидат ближе објашњава појам сна, позивајући се на тумачења Алфреда Адлера и Сигмунда Фројда.

Поглавље 2 односи се на највећи део рада, у оквиру ког су структура и редослед анализе женских ликова конципирани према редоследу објављивања романа на јапанском језику, јер се на тај начин, како је претходно наведено, прати и развој Харукија Муракамија као писца. С тим у вези, кандидат анализу женских ликова почиње од романа *Лов на дивљу овцу* који је Харуки Мураками објавио 1982. године, а на босански језик преведен је 2011. године. Потом анализира женске ликове у романима следећим редоследом: *Окорела земља чуда и Крај света* (1985), с тим што лик библиотекарке из наведеног романа приказује помоћу компаративне анализе са женским

ликовима из других романа. У вези са наведеним, наставља анализу следећим редом: *Норвешка шума* (1987), *Играј играј играј* (1991), *Јужно од границе, западно од сунца* (1992), *Спутник љубав* (2001), *Кафка на обали мора* (2002), *Кад падне ноћ* (2004), *1Q84*, троделни роман (први и други део објављени су 2009. године, а трећи део објављен је 2010. године). Своју анализу ликова у оквиру другог поглавља, по редоследу објављивања романа, завршава анализом ликова у роману *Безбојни Цукуру Тазаки и његове године ходочашћа* (2013). Кандидат анализира женске ликове понаособ унутар сваког дела, а потом пореди њихов положај и улогу у односу на други женски лик или ликове у датом роману, да би у трећем поглављу применом компаративне методе анализирао све женске ликове кроз приказ уочених заједничких мотива и особина.

Поглавље 3 такође заузима значајан део рада, у оквиру ког се издвајају уочени заједнички мотиви и особине применом пре свега компаративне и дескриптивне методе на нивоу свих женских ликова у свим делима који су предмет анализе у раду кандидата. Један од најупечатљивијих и најзаступљенијих мотива је мотив *држања за руке*. Поред поменутог мотива кандидат обрађује и следеће мотиве: мотив *усамљености и отуђености*, мотив *улоге породице*, мотив *улоге школе и вршњака*, мотив *снова*, мотив *сећања*, мотив *троугла*, мотив *идентитета и љубави*. Поред наведених мотива, кандидат се осврће на оне заједничке особине и појединости које се односе на два или више ликова у Муракамијевим романима, које нису уочене кроз поменуте мотиве, али их свакако чине особеним и препознатљивим.

У **Закључку** кандидат резимира своје резултате.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мр Милице Обреновић је савесно и зрело урађен рад, писан с великом пажњом и истрајношћу и способношћу за запажање најтананијих, скривених особина и особености женских ликова у Муракамијевим романима. Рад је допринос науци о књижевности на више начина.

Кандидат је овим радом успео да постигне циљ научног и друштвеног описа карактеризације женских ликова, које ствара Харуки Мураками, између осталог и путем примене основних аналитичких и синтетичких метода, док је указивањем на претходно наведене особености које се уочавају код ликова које Харуки Мураками ствара и специфичности његовог стваралаштва и његовог места у светској књижевности постигао друштвени циљ. Кандидат указује на то да Муракамијев приступ грађењу ликова има познату основу, али да он својим стваралачким умећем ствара другачије ликове, по којима он као писац постаје познат.

У раду је кандидат пружио и тиме приближио другачији поглед на жене у јапанском друштву, кроз књижевна дела Харукија Муракамија, чиме се превазилазе географски и културолошки аспекти, када је реч о њиховом унутрашњем свету који обилује унутрашњим борбама и страховима који представљају одлику сваког човека.

Овим радом кандидат је створио основ за примену добијених резултата анализе слојевитости ликова у Муракамијевим романима, који може да допринесе сагледавању не само богатства унутрашњег света његових ликова, или, пак, опчињености мушких ликова специфичном лепотом женских ликова, већ својим примером и особеношћу, али и применом компаративне методе нека од ових дела могла би да буду уврштена у редовну лектуру, то јест литературу која би се анализирала на часовима књижевности.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији уз напомену:

1. „Синтаксичка структура продуктивног и лексичког каузатива у јапанском језику“, *Свеске*, бр. 120, 2016. – Рад је прихваћен за објаву у 120. броју (јун 2016. године) – Потврда је приложена уз Извештај.
2. „Потреба за припадањем и додиром руке насупрот усамљености у романима Харукија Муракамија“ – реферат на међународној научној конференцији *Филологија културе* која се одржава на Филолошком факултету у Београду, од 09. до 11. јуна 2016. године.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати овог истраживања могу имати и практичну примену. Наиме, објашњавајући женске ликове Харукија Муракамија, са аспекта психологије и психоанализе првенствено, кандидат нам пружа другачији приступ у анализи поменутих ликова, који, заједно са дескриптивним делом рада, може да се примени у настави књижевности. Кандидат овим радом указује на специфичности Муракамијевог грађења женских ликова и уочава оне особености ликова по којима постају препознатљиви и запамћени у јапанској, али и светској књижевности, што уједно чини и њега препознатљивим књижевним ствараоцем.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА НАПОМЕНА:

Кандидат је резултате свог истраживања протумачио на адекватан и аргументован начин, приказавши их јасно, прегледно и систематично, примењујући исте поступке кроз анализу свих женских ликова и резимирајући своје налазе у добро организованим целинама, употребом јасних и прецизних реченица.

X ПРЕДЛОГ:

С обзиром на то да је у питању истраживање чији су резултати вредни и за науку о књижевности и за наставну праксу, са задовољством препоручујемо Већу да овај рад прихвати као докторску дисертацију, а кандидата позове на усмену одбрану пред овом комисијом.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

др Љиљана Марковић, редовни професор

2.

др Марина Јовић Ђаловић, доцент

3.

др Данијела Костадиновић, редовни професор